

Kapitel 18

Börskurser eldades på när aktier återköptes över den öppna marknaden, något som legaliserats precis lagom till det stora börsfallet i mars 2000. Kapital fördes från bolaget till ägarna samtidigt som kreditvärdigheten hölls uppe ett tag till.

Karusellerna av företagsköp snurrade allt snabbare, fiktiva värden blåstes upp som i ett scentrolleri av megaformat. Vinster skyfflades fram och tillbaka mellan dotterbolag och ägarbolag, kvittades mot påstådda förluster, och hamnade till sist där skatten var som lägst.

Vännerna från tiden vid Harvard tog plats i styrelser och direktionsrum. Alex umgicks med gräddan av världens maktelit, kände personligen regeringsföreträdare i flera länder och hade den amerikanske presidentens öra. Hans sociala kapital var det få som kunde mäta sig med.

De nära banden till utländska industrialister skapade unika möjligheter ingen annan i det svenska näringslivet kom i närheten av. Redan vassa armbågar vässades: bångstyriga underleverantörer, svaga konkurrenter och uppköpskandidater blankades sönder och samman. I andra fall bytte han affärsmodell och vände annalkande konkurser till blomstrande företag, och när de korta positionerna stängdes var priset skyhögt.

Han grundade firmor för högfrekvenshandel och drog in enorma belopp på köparnas lathet och inkompetens. Alex var den största av hajar, en *megalodon*, skapade värden åt klienterna och blev själv rik som ett troll.

Allt han gjorde och upplevde i tjänsten överfördes live till ledningen för en grupp som växte och snart kom att bestå av flera hundra personer. Moskva skötte det egentliga arbetet: balanserade monetärt kapital och medarbetare, optimerade utveckling, tillväxt och affärsmål. Det var de som hade örat mot marken, som larmade när indikatorerna tjöt och blinkade rött.

Ofantliga informationsmängder forsade ur systemen, behandlades och förädlades av datadrivna självlärande program, för att slutligen presenteras i form av beslutsunderlag för Alex. Aldrig tidigare hade företaget haft tillgång till en underrättelsetjänst ens i närheten av den kalibern. Nästan alla dokument han undertecknade författades av Moskva. Hans egen insats sträckte sig oftast till att snygga till dem där det behövdes, för att få svenskan klanderfri och engelskan habil.

Innan han tillträdde som VD var Edots problem frekventa och djupa, något man skyltit på *telekomkrisen*. Vilket i bästa fall var en bekväm halvsanning då det snarare var omdömet som krisat och kompetensen som fallerat. Bolaget hade sedan länge haft svårt att anpassa sig till nya verkligheter, under Alex ledning blommade nytänkandet ut.

Då vinsterna under lång tid uteblivit hade bonusarna till de högsta cheferna kopplats till kassaflödet: in- och utbetalningar under en given period, och som i ekonomernas värld handlade om att undvika att binda kapital i lager.

Det blev många fina jakt- och sommarstugor, lyxbilar och båtar med väl tilltagen ståhöjd i kajutan. Tajmade man rätt i betalningarna kunde variationer i växelkurserna dessutom elda på bonusarna ytterligare.

Kronor och dollar hade flödat som ur en sabrerad flaska champagne vid nyårsslaget. Allt som inte tillhörde kärnverksamheten hade sålts ut, fastighetsbeståndet avvecklats, och i stället satt man nu på onödigt långa och dyra hyresavtal över de lokaler man tidigare ägde.

Branschens motsvarigheter till halta hästar, företag vars tekniska lösningar var passé långt innan kontraktsbläcket hunnit torka, hade krängts till Edot för sanslösa belopp. Våldsamma överpriser hade betalats för *goodwill*, varumärke och förhoppningar vars bäst-före-datum sedan länge passerats. De samlade övervärdena av immateriella tillgångar uppgick till mångmiljardbelopp. Under Alex ledning styrdes de värsta avarterna upp, numera bestod det mjölkade kapitalet av idéer och information.

Alex betraktades som prestigelös och behövde inte göra sig till. I Moskva var hans status fundamental, med deras hjälp ställde han obekväma och oväntade frågor. Utmanade, ifrågasatte och sökte nya lösningar. Med sin oöverträffade förmåga att träckla sig ur snäva och farliga situationer formade han en ny företagskultur.

Skutan vände, Edots försäljning tilltog och kassan fylldes på utifrån. Röda siffror blev till svarta, kannibaliserandet upphörde. Han kunde konkretisera affärsmålen och göra dem begripliga.

Hans popularitet växte än mer, och hans status steg dessutom hos alla dem som genom hans sidoverksamhet fick se sina privata förmögenheter växa som aldrig förr. Alex byggde upp Sveriges, och ett av världens, starkaste personliga varumärken.

Ryktet spreds om Alex enorma arbetskapacitet, det sades att han alltid låg steget före på ett närmast övernaturligt vis. Stressade, och otåliga att imponera på och efterlikna honom, hade medarbetare börjat begå misstag.

När produkter köpts av de anonymt ägda brevlådeföretagen hade påslagen vid vidareförsäljningarna varit så pass stora att ekobrottsmyndigheterna reagerat. Värdet som tillförts motsvarade inte på långa vägar de summorna. I sin iver hade underställda tagit genvägar och brustit i tillsynen.

Dessutom hade man i flera fall missat att maskera ägandeförhållandena i målföretagen. Det var uppenbart att moderbolaget via mellanhänder sålt till egna dotterbolag och att betydande belopp försvunnit på vägen. Värst av allt var att de glappat med käften och att upplägget läckt till affärspress och undersökande journalister. En liten reva i väven och allt riskerade att explodera, och dra resten med sig.

För skvallerpressen var sådant betydelselöst. Han var den alla såg upp till med sin beundransvärda karriär och sin perfekta familj, det var det som sålde. En bild pressavdelningen gjorde sitt yttersta för att underblåsa. Han kände sig som den största jävla bluffen i världshistorien, vilket han möjligen också var.

Han hjälpte ryssarna att plantera kod i produkter och i interna övervakningssystem, styrde bort misstankar och ansträngde sig för att framstå som en säkerhetsmedveten VD. Men den dubbla bokföringen tärde, det var inte så här han velat ha det. Någon enkel väg ut fanns inte.

Hela livet var som en kuliss, frun inte minst, och två barn som han var tvungen att ljuga inför. Det sista smärtade, och de gled allt längre ifrån honom. Dottern delade sin mors intresse för Gucciväskor och lyckopiller som bot mot den sociala pressen, sonen liknade sin morfar mer och mer.

Alex svärfar var en bitter gammal man, en vekling som aldrig åstadkommit någonting av bestående värde. Dryg, uppblåst och med en utomordentligt hög självuppfattning föraktade han folk på klassmässiga grunder och försatte aldrig en chans att påpeka sitt adliga påbrå. Tiden som blev över gick till att ondgöra sig över såssar och inbillat höga skatter, samt torgföra diverse konspiratoriska teorier om miljödårar och vissa etniska eller religiösa grupper som var på väg att lägga världen under sig. Alex hatade honom.

Om Alex liv var en rykande skithög så var livslögnen desto mer fulländad, riktigt svårslagen faktiskt. Han stod knappt ut med sina livlösa grannar, trots sitt nybyggda skrytpalats som krävt att de fyra villor som stod där innan jämnats med marken.

Yachtlivet, utanför Côte d'Azur eller någonstans i Söderhavet, skulle få folk att ropa efter giljotiner om de bara visste. En tillvaro i obeskrivlig lyx som helt saknade tuggmotstånd, och med en bedövande distans till verkligheten.

Han föredrog vassruggen, ensam i en havskajak, inväntande kvällsbrisens mojnande, för att dagen efter få uppleva soluppgångens röda fyrverkeri efter en natt under stjärnorna. Kontakten med de omgivande elementen var omedelbar och svåröverträffad.

Han avskydde inställsamheten hos alla dem som ville sola sig i glansen, föraktade deras fejkade vänskap. De fanns överallt och de gjorde honom spyfärdig. Hade det inte varit för kontakterna med Marina hade vaxet smält och vingarna fallit av för länge sedan. Hon var kilen mellan förnuft och galenskap, den som räddade honom undan cynismens dödliga gift.

Allt de hade var korta stunder av krypterat platoniskt umgänge, det var inte mycket men det räckte för att hålla honom i skapligt skick. Barnens mor kände inte till bakgrunden och detaljerna, men hon visste så klart. *Visste*, men såg mellan fingrarna. Mer behövdes inte sägas, de undvek varandra så gott det gick.

Jobbet tog honom jorden runt och till alla möjliga ställen i ett rasande tempo, där han ena dagen inspekterade produktionsanläggningar med rader av ändlösa möten, och den andra träffade världens makthavare. *Globalisering, näringsliv och socialt ansvar* var temat för talet han skulle hålla i FN:s generalförsamling. Där skulle han måla upp bilden av hur allt hänger samman, staka ut riktlinjer för en hållbar framtid. Han ansågs vara en av världens främsta experter på etik och skulle hyllas som en hjälte. Igen.

Etik, miljö och långsiktiga hållbarhetsfrågor var på modet. Samarbetet mellan världens storföretag och FN, skulle utvecklas och fördjupas. Världen levde i elfte timmen med återkommande pandemier, global uppvärmning och utarmning av människor och naturresurser.

Alex vrider burken i balkonglampans sken för att inte ta miste, han sköljer ner två. Luften på femtioandra våningen kyler. Rättsväsendet hade börjat intressera sig för Edot och honom personligen. Fogarna knakade, fasaden var på väg att rämna. Flitens lampor lyste hos *U.S. Departement of Justice*, den amerikanska finansinspektionen vädrade blod. Hans fiender var inga idioter, smällen kunde bli hård.

Han sveper ännu en whisky, det gungar under fötterna. Alkohol och mediciner bet allt sämre och räckte inte längre för att hålla verkligheten borta och självtvivlet i schack. Han tänkte på Marina vars karriär inom den ryska statsförvaltningen inte stod hans egen långt efter. Hon var den enda han anförtrott sig åt, den enda som höll honom på benen. Var hon också en del av kulissen, gjorde hon bara sitt jobb?

Hennes karriär var ingen tillfällighet, den var intimt sammanlänkad med hans egen. Mötena under tiden vid Harvard var inte heller slumpmässiga, idéerna inte hans egna. Det tog tid att inse, men de var uppstyrda och noga planterade av Marina som använt honom som språngbräda. Det sista halmstrået som var allt han levde för, var det också en chimär?

Han betraktar Manhattans upplysta skyline. Balkongräcket av metall kyler mot handflatorna, Alex sluter ögonlocken och lutar sig framåt.
